Aubrey Beardsley (1872–1898)

İngiliz Art Nouveau hareketini oluşturan en ünlü sanatçılardan biri Aubrey Beardsley ’dir. Pre-Rafaelitlere ve Morris hareketinin düşüncelerine büyük hayranlık duyan Beardsley 1892’de yirmi yaşındayken Malory’nin “Mort d’Arthur” kitabını resimlemiştir.

Alışılmamış, düşsel ve abartılı bir uzunlukta tasarlanmış insan figürleri ve ağır siyah biçimlerin yer aldığı bu illüstrasyonlarda Japon kalıp baskıları, W. Morris’in üslubu ile birleşerek yeni bir sentez oluşturmuştur. Uzayan, uzadıkça ağırlaşan figürler, kıvrılan yaprak ve bitki formları (ki bu art nouveau akımının da belirleyici özellikleri arasındadır), kadın bedeninin dişil sunumu, olağanüstü bir siyah ve beyaz dengesi, yoğun siyahlıklar içinde bile kaybolmayan bir berraklık duygusu Beardsley’nin illüstrasyonlarının temel özellikleridir.

Sonradan Art Nouveau’nun örnek yapıtları olarak kabul edilecek olan bu illüstrasyonlar 1893’te tüm Avrupa’da okunacak olan “The Studio” adlı derginin ilk sayısında yayınlanmış ve dönemin İngiltere sanat ortamına bomba gibi düşerek mevcut sanat ortamını büyük oranda etkilemiştir.

Beardsley’in 1894’te Oscar Wilde’nin “Salome” adlı eserinin İngilizce basımına hazırladığı illüstrasyonlar , kadın figürünü apaçık bir erotik duyarlılıkta resimlemesi nedeniyle, genç Viktorya dönemi İngiliz toplumunda, şok etkisi yaratmıştır. Wilde, Beardsley’nin çalışmalarından birini beğendiğini , geri kalanını fazlasıyla Japon etkisinde bulduğunu yapıtının uzak doğu etkilerinden çok bizans etkilerini barındırdığını ve bizansa özgü olduğunu belirtmiştir .

Yine 1894’te çıkmaya başlayan ve sanat yönetmenliğini Beardsley’in yaptığı bir yazın ve sanat dergisi olan “The Yellow Book” açık sarı renkteki kapağı ile Londra’da yenilik ve ahlaka aykırılığın sembolü olmuştur.

Aubrey Beardsley 'in çizgilerinden erkek cinselliğinin saplantılarını simgeleyen ve de cinselliği ile hem baştan çıkartıcı hem de yok edici bir güç olarak ifade edilmiştir. Güçlü desenleri, şok etkisi yaratan egzotik, düşsel tarzıyla Aubrey Beardsley 26 yaşında ölmesine rağmen, tüm Avrupa ülkeleri ve Amerika’daki tasarım ve illüstrasyonun gelişmesinde etkili olmuştur.

Aubrey Beardsley'in Sanatı : Viktoryan Toplumun Bir " Fin de Siecle" Eleştirisi

Erin Smith

Geç Viktorya döneminde , 19.yy'ın büyük kısmında gelişen sanayileşme ve hızlı değişmenin yararları sorgulanmaya , bunun sonucunda sanayi kapitalizmi ile uyum içinde olan Viktorya değer sistemi ve sosyal düzeni eleştirilmeye başlandı. 1880'lerin sonlarında İngiltere başlıca sanatçı ve yazarlar bu düzeni ve değer yargılarını desteklemekle birlikte " avant-garde " (öncü , yenilikçi) sanatçı ve yazar hareketi , muhafazakar toplumu hicvetmeye ve eleştirmeye başladı. Aubrey Beardsley bu hareket içinde yer alan bir illüstratördü ve "Art Nouveau" (Yeni Sanat) akımının en bilinenlerindendir.

Beardsley cinsellik üzerine yoğunlaştı. Viktoryan dönemi muhafazakar değerlere karşı çıkışın sadece öncü yenilikçi hareketten gelmediğinin, 1880'lerde ekonomik ve eğitim alanlarında birtakım haklar elde eden kadın hareketinden de geldiğinin farkındaydı. Tuhaf ve sembolik sitili vasıtasıyla Beardsley'in çizimleri cinsiyet sınırlarını bulanıklaştırır ve erkek üstünlüğü ile alay eder. Ayrıca kadın egemenliğine dair erkeğin korkusu ve cinselliğin ifadesinde Vİktoryan endişeler üzerinde oynar.

" Fin de Siecle " (Yüzyılın Sonu) kavramı bir Fransız oyunun başlığından gelmektedir ve 1870'lerden yüzyılın sonuna kadarki dönemde İngiltere'deki atmosferi sembolize eden en popüler ifadedir. Bu dönem boyunca Britanya gerileyen bir güçtür. Sanayi orta sınıfı, ekonomik anlamda, ticarette artan yabancı rekabeti ve 1880'lerin büyük bunalımı nedeniyle, zorlandıklarını hissediyorlardı. İrlandanın özerk yönetim talepleri ve genişletilmiş ayrıcalıklar Viktoryan otoritesinin fikirlerini tehdit ediyordu (1) . Bu faktörler kültürel yaşamı da etkileyen kötümser bir ruh hali yaratılmasına yardımcı oldu.

Birçok entelektüel, Viktoryan toplumun kültürel alanda statik hale gelmesinden endişe etmekteydi. Matthew Arnold bu korkuları 1869 da " Culture and Anarchy " isimli eserinde dile getirdi (2). 1880'lerde birçok avant-garde sanatçı ve yazar , yaygın Viktoryan sanat anlayışını statik ve moda dışı olarak nitelemeye başladı. Bu tepki "Fin de Siecle " kötümserliğinin aşırı bir ifadesini ortaya

koyan ve " Decadent " (Gözden Düşen – Gerileyen) olarak adlandırılan sanat hareketi ile açık hale geldi (3) . "Decadence" (Gerileme) dönemi (1800 – 1900) boyunca sanatçı ve yazarlar yüksek Viktoryan değerlere karşı geldiler (4) . " Decadents" (Gözden düşen sanatçılar) kötümserliği iyimserliğe , düşkünlüğü yaşama , anormali normale , yapayı doğala tercih ettiler. Öncü sanatçılar olarak sürekli yenilik arayışı ile meşgul oldular. Toplumda , " New Woman " (Yeni Kadın) , " new hedonism" (Yeni Hazcılık) kavramlarına önem verdiler. Kültürel olarak Yeni Drama ve " Art Nouveau " vardı (5) . " Sanat sanat hatırına " sloganına sahip ve sadece onun esas zevki için sanata değer verilen 1870'li yıllar estetiğinden etkilendiler (6) . Bu , sanatın sadece keyif hatırına mevcut olmadığı , daha yüksek amaçlara hizmet etmek zorunda olduğu , faydacı , çıkarcı Viktoryan sanat kavramı ile karşıtlık teşkil etmekteydi. Viktoryanlar sanatçı erdemini muhakeme eden ahlak boyutuna da yüklendiler ve iyi sanatı ancak iyi insanın yaratabileceğini ileri sürdüler. Bu fikre tepki olarak, "Decadent" ' ler sanat anlayışlarına uygun olarak yaşamaya başladılar. Bunun sonucunda , bu hareketin en önemli sanatçıları itibarını yitirmiş yaşam biçimlerinde yaşadılar ve homoseksüel oldukları ve uyuşturucu kullandıklarından şüphelenildiler (7) . "Decadence " tepkisi , kadın hareketlerinin gücü ve yönlendirmesi ile meydana gelen sosyal değişikliklerle paralel ilerledi. "Decadent" 'ler Viktoryan değerleri eleştirirken , kadınların hareketi tüm Viktoryan sosyal yapıyı yıkmak ile tehdit ediyordu

19. yy' in ikinci yarısı boyunca , yaygın toplumsal değişikler Viktoryan toplum içinde kadının statüsünü değiştirmeye başladı. Bu değişiklerin ilki , kadınlara daha geniş yasal koruma sağladı. 1857 Evlilik Davaları Yasası boşanmayı kolaylaştırdı ve 1878 de revize edilen yasa boşanmayı kadın için daha katlanılabilir hale getirdi ve onlara daha fazla bakım hakkı sağladı . 1870 Evli Kadınların Serveti Yasası kadına evlilik öncesi ve evlilik boyunca servet sahibi olma ve kontrol etme hakkı verdi. Eğitim sisteminde reform ile kadınlara erkek ile eşit eğitim hakkı verildi.

Bu yasal değişikler kadının ekonomik ve sosyal durumundaki değişiklerle birlikte gerçekleşti. İş reformu kadına daha iyi eğitim , daha iyi standart ve çalışma şartları sağladı. Öğretmenlik ve bakıcılık kadın mesleği oldu ve kadınlar sekreter , katip , memur , avukat , editör , gazeteci ve doktor olarak da çalışmaya başladılar (8) . Kadınlar , kocasına veya babasına itaat etmek zorunda olan ve zayıf ev yaratığı şeklindeki klişeleşmiş Viktoryan kadın görüşünün

yıkılmasına yardım etmek için çalıştılar. 1890'larda kadınlar kendi yaşamlarını kontrol etmeye başladılar. Linda Zatlin , 1890'ların yeni kadınını şöyle tanımlamaktadır.

Onlar daha geç evlendiler ve az çocuktan şikayet ettiler. Daha rahat giyinmeye başladılar . Erkek eşlik etmeden , namuslarına leke sürülmesinden korkmadan , lokantada yemek yediler. Fahişelik suçlamasıyla karşılaşmadan bisikletle , metroyla , demiryolu ile yalnız seyahat etmeye başladılar (9) .

Bu değişmelere oldukça fazla direnç vardı , bir çok Viktoryan kadına ilişkin geleneksel görüşlerini sürdürmeyi tercih ettiler. Kadının toplum içindeki yerine ilişkin tartışma 1890'larda , çoğu erkeğin Yeni Kadın'ı kişisel ve sosyal tehdit olarak görmeye başlamasıyla , büyük karışıklık yarattı . Viktoryan toplum , kadının ikinci sınıf ve bundan dolayı erkeğe muhtaç olduğu dayanak noktasından hareketle ataerkil bir kurumsallaşma biçimlendirmişti. Kadına ilişkin bu kanı , erkeğin kadın karşıtı olarak belirlenmesine de hizmet etti. Diğer bir deyişle erkek güçlü , rasyonel, agresif ve üstündü . Bu sistemde erkek egemenliği kadının ikinci sınıf olmasına bağlıydı . Kadın hareketleri , bu yüzden, erkeği tehdit eden hareketler olarak görülmekteydi. Erkekler sadece egemen konumlarını kaybetmekten değil kadına yönelik sosyal değişiklerin kadın egemenliğine yol açacağından da endişe duyuyorlardı. Bir Beardsley biyografi yazarı olan lan Fletcher şöyle yazar: Asra ilişkin endişeler bilinçli ve anlaşılır olabilirler ancak dağınık, bilinç altı ve belirsiz endişeler kendilerini sadece semboller yoluyla ifade edebilirdi (10) . Demek ki , Beardsley , bu kaygılarının resmedilmesinde kusursuz bir araç olan sanatı vasıtasıyla fazlasıyla sembolik ve kabul görmüş bir dünya yarattı.

Beardsley'in kısa kariyeri boyunca , Onun sanatı Viktoryan toplumun ikiyüzlülüğünün anlayışlı bir eleştirisi olarak görülebilir. Bu yüzden, onun çizimleri , başlıca sanatçılar , Viktoryan anlayışın koruyucuları hatta kendi meslekdaşları tarafından bile eleştirilmiştir. Bu eleştirilerin çoğu, yine de, Beardsley'in çizimlerinin konusal içeriği ile ilgilenmemiştir. Daha ziyade , onun tuhaf, garip, kaba stili eleştirilmiştir. Bu stili daha iyi anlayabilmek için Beardsley'in geniş ölçüde "Art Nouveau" bağlamında incelenmesi gerekir.

"Art Nouveau" uluslararası bir hareket olmasına rağmen, İngiliz " Fin de Siecle" onun gelişmesinde, "The Art and Crafts Movement " (Sanat Yapıtları ve El Sanatları Hareketi) ve "Decadence"

vasıtasıyla önemli bir rol oynadı. " The Art and Craft " hareketi , el yapımı güzel ve kullanışlı sanat ürünleri üretmek için lonca (guild) oluşturan William Morris tarafından kuruldu. Bu hareket içinde, sanata ahlaksal bir boyut da verildi (11) . "Arts and Crafts" hareketinin ahlakçıları ile "Decadence"'nin ahlaksızçıları, yeni artistik ifade biçimleri ve artistik birlik arzularını paylaşarak , birleştiler. "Decadent" 'ler Viktoryan sanatın başlıca artistik stillerinden ve doğanın taklidinden bıkmış iken , "Arts and Crafts" hareketi malların toplu üretiminden kaynaklanan ucuz taklit ustalık işlerine karşı bir tepkiydi . "Art Nouveau" , sanatta realizmi ret eden sembolist hareketten de etkilenmiştir (12) . "Art Nouveau"'nun nihai formulasyonu ,dalgalı , ateşli akan , uyumlu , ateşli çizginin sembolizasyonuyla geldi (13) . "Art Nouveau"'nun bu bakış açısı Beardsley'in , çizgisel ve sembolik nitelikteki çizimlerinde görülebilir. "Art Nouveau"'nun diğer bakış açıları da , iki boyutluluk, dekoratif kalıplar ve ekzotik etkiler ihtiva eden Beardsley'in sanatında görülebilir.

Beardsley'in sanat dünyasına bir etki yapmada ilk fırsatı onun Oskar Wilde ile çalışmasıyla geldi. Wilde bir yazardı ve "Decadence"'nin en etkili üyelerinden birisiydi. Beardsley , Wilde'nin Salome isimli oyununun İngilizce versiyonunun çizimlerini yapmak üzere anlaştığında tanınmaya başladı. Olay örgüsü , seks, ahlaksızlık ve yozlaşma etrafında dönmekteydi ki Beardsley'in oldukça sembolik ve kendince üretilmiş çizimlerine benzerdi. Ian Fletcher , Salome çizimlerinin Beardsley'in en iyi çalışmalarından olduğunu ileri sürmektedir. Beardsley'in bu çalışmalarının , Beardsley'in popüler imajını ve ondan sonra gelen sanatçılar üzerinde en önemli etkiyi sağladığını belirtir (14) . Buna rağmen Beardsley'in bu çizimleri Beardsley'in çağdaşları tarafından şiddetlice eleştirilmiştir. Wilde bile bu çizimlerden memnun kalmamıştı. "Hayran oldum , ama Aubrey'in resimlerini sevmedim" demiştir (15) . Başlıca sanatçılar ve sanat eleştirmenleri Beardsley'in açıkça cinsel konulu çizimlerini görmemezlikten gelerek onların estetiğini kınamışlardır. The Times çizimleri birçok açıdan anlaşılmaz ve iğrenç olarak tanımlamıştır (16) . Bu noktadan hareketle Beardsley kamu vicdanında Oskar Wilde ile birlikte düşünülmüş onunla birleştirilmiştir.Bunun sonucunda sadece bireysel olarak eleştirilmekle kalmamış Wilde'ında hücumlarına da maruz kalmıştır. (17) .

Salome çizimleri onu "Decadent" 'lerin en bilinen sanatçılarından biri yapmış , Beardsley ilk olarak "The Yellow Book " ve daha sonra

"The Savoy" isimli Fin de Siecle edebi dergilerinin sanat editörü olmuştur. Bu periyodikler ona artistik ifade için çok fırsatlar sunmuş , ve onun toplumsal eleştirisi için yeni bir yol açmışlardır. Beardsley "The Yellow Book" 'un ilk beş sayısında çalışmış fakat ismi Wilde skandalına karıştırılınca kovulmuştur (18) .

1895 Nisanında , Queensburry Markisi'ne karşı onur kırıcı yayın davasından aklandıktan sonra Oscar Wilde, uygunsuz hareketler yapmak suçlamasıyla tutuklanmış ve gazeteler onun koltuğunun altında bir "Yellow Book" taşıdığını iddia etmişlerdir. Kendilerini muhafazakar anlayışın muhafızı olarak görenler "Yellow Book"'un yayımcısına gitmiş ve Beardsley'in çizimlerini görmek istemişlerdir. Çizimleri mide bulandırıcı bularak yayımcıya, Beardsley'in sanat editörlüğünden alınması için baskı yapmışlardır (19) . Beardsley kovulmuş fakat sonra" The Savoy" 'un sanat editörü olarak işe alınmıştır.

Tüberkülozdan ölümüne kadar Beardsley "The Savoy" 'un ve diğer projelerinin çizimlerini yapmaya devam etti. Çok şiddetli kanamalar sıklıkla onu çalıştırmıyorsa da eli kalem tutar tutmaz çizimlerine devam etti. Bu yaratıcı enerji 1898 de 25 yaşında ölene kadar devam etti (20) .

Beardsley'in çizimlerinin yakından analizi onların zeki , nükteli ve fantastik sitillerini ortaya koyacaktır. Çünkü o, daha çok sosyal konularla ve özellikle Viktoryan toplumun ikiyüzlülüğü ve adaletsizliği ile ilgilenmiştir. Çizimleri sadece Viktoryan ahlaksızlığını eleştirmemiş , ataerkil sistemin çöküşünü de desteklemiştir. Çoğu Beardsley çizimi , bilgi ile güçlendirilmiş Yeni Kadının eşitlik temelinde cinsel özelliklerini tamamen yaşabileceği ve kendi cinsine ait sınırlamaları genişletme özgürlüğüne sahip olacağı bir dünyayı açığa vurmaktadır.

Beardsley'in çizimlerinde belli başlı konularından biri, erkek bağlamında ahlak bozukluğunun tasviridir. Beardsley için ahlaksızlık, erkeğin güç için savaşıdır. Onun çizimleri erkekleri , üstünlük mücadelesinde cinselliği bir silah olarak kullanan , zihinsel olarak diğer erkekleri yozlaştırmaya çalışan ve servete sahip olmaya çalışan olarak, tasvir eder (21) . Sanatının bu yönünü savunmak için Beardsley şunu demiştir : " İnsanlar ahlaksızlıklarının tarif edilmesinden nefret ederler, fakat ahlaksızlık kötüdür ve tarif edilmelidir. " (22)

Beardsley'in materyalizme yönelik eleştirisi Kırk Haramiler için tasarlanan soyguncuların şefine ait çiziminde ortaya konulmaktadır.

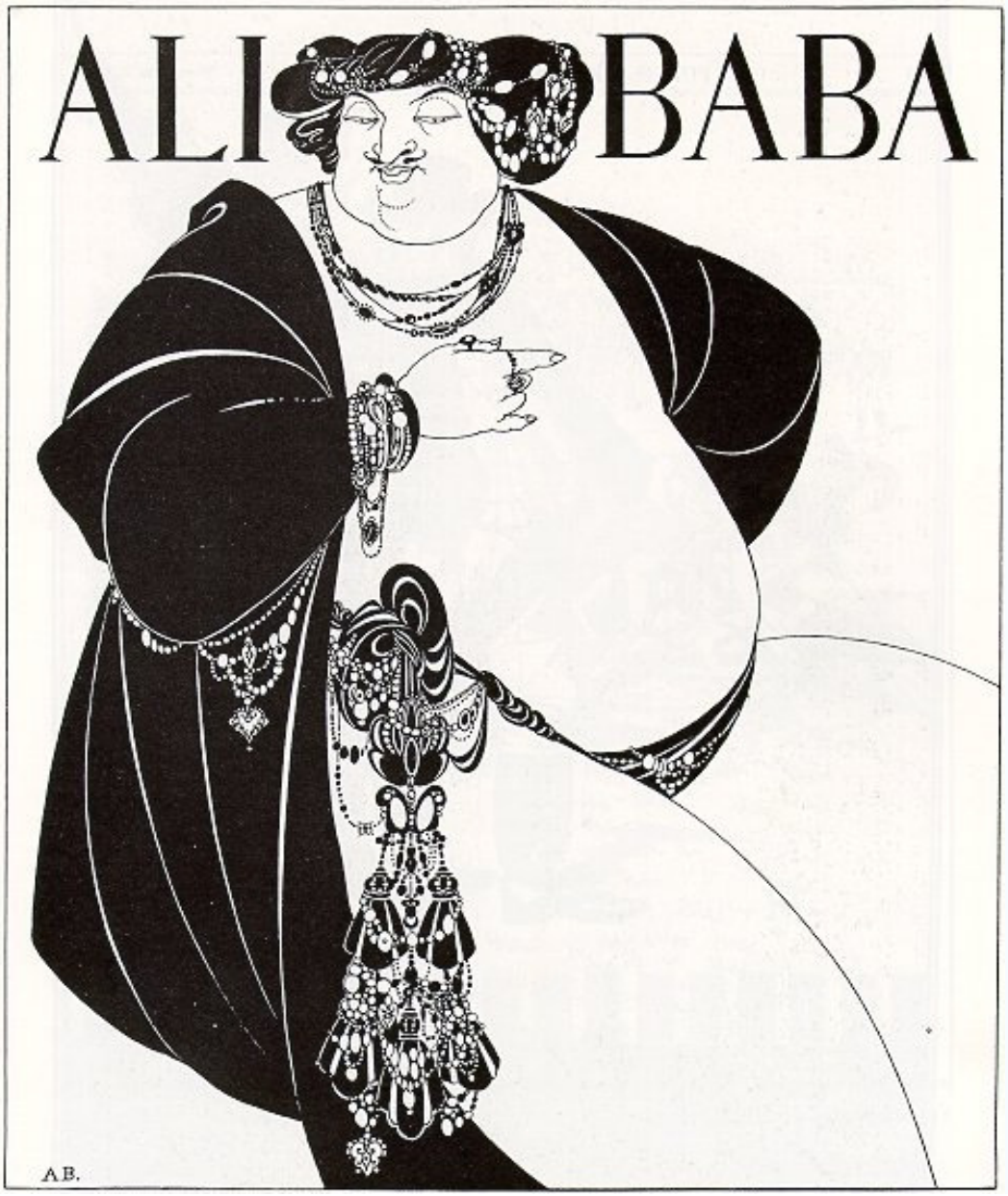

Şefin , sayfanın diğer parametrelerinin ötesinde büyütülen vücudu mücevherlerle doludur ve anormaldir. Zatlin ondan "servete sahip olma arzusu seksüel dürtüler ile yer değiştirmiş , geniş ve iktidarsız harem ağası " olarak söz ederek " onun çirkin , normal olmayan büyüklükteki vücudu ve zengin mücevherleri saçma bir fiziksel cazibeyi kanıtlamaktadır. " demektedir (23) . Beardsley servetin hesapsızca birikiminin vardığı son noktayı sorgulamaktadır.

Beardsley' e göre , servetten geçen yozlaşma , ahlaksızlık 18. yy aristokrasisi ile sınırlandırılamaz fakat 19. yy sanayileşmiş orta sınıfı tarafından da desteklenmiştir. Orta sınıf Viktoryanlar tutum ve çok çalışmanın değerini benimsemiş olmalarına rağmen, onların ortaya çıkan servetleri, onları mutlaka iyi insanlar yapmaz . Toplumsal eleştiriye yönelik Beardsley'in sanat çalışmaları göstermektedir ki , varlıklı Viktoryanlar , onların 18. yy daki benzerlerinde olduğu gibi , ahlaksızlığa, yozlaşmaya karşı dayanıksızdırlar.

Yenilikçilerin bir temsilcisi olarak Beardsley , Viktoryan sanatsal ideallere uyma baskısındaki Viktoryan sanat dünyasını da eleştirmiştir. Belli başlı sanatçıları eleştirirken , O aslında Viktoryan sanat dünyasını eleştirmektedir. Bu eleştiri , " The Savoy" magazin dergisinin muhtemel kapağındaki çizimde çok aşikardır.

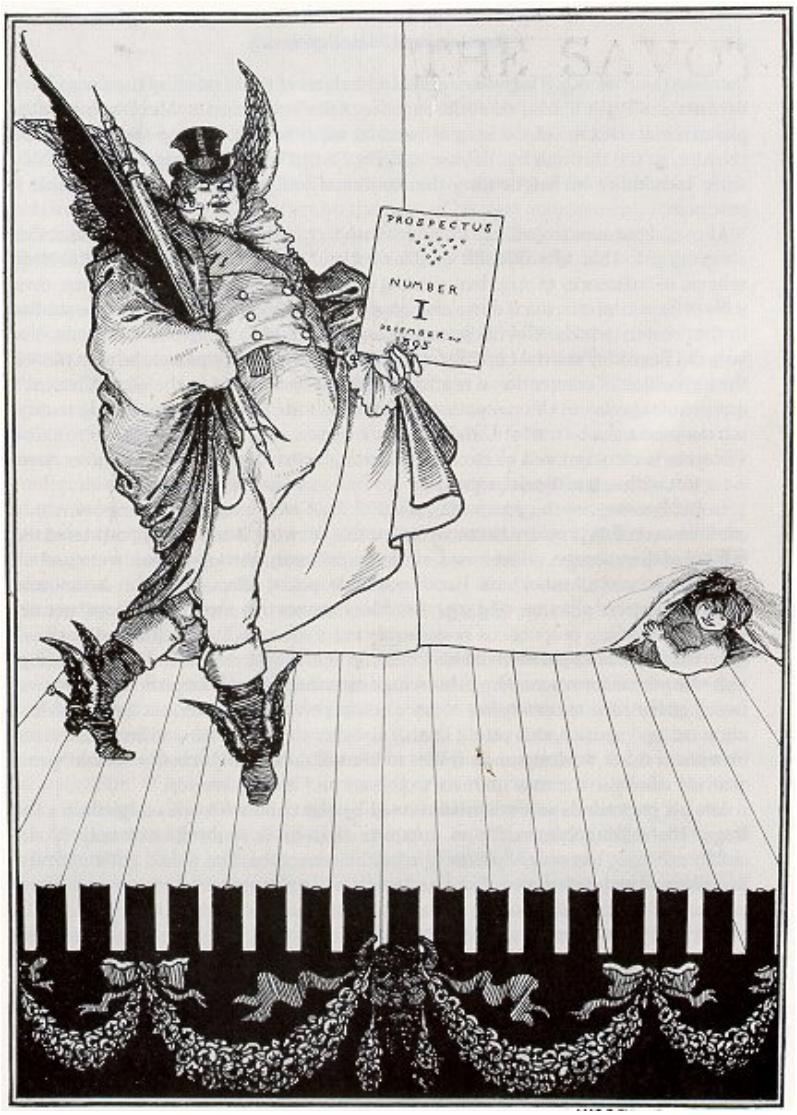

Çizimde Beardsley , mevcut sanatçıları tasvir etmek üzere John Bull imajını kullanmıştır. John Bull'un züppece ve gülünç bir şekilde şişman bir versiyonu , sanat dünyasındaki bazı yeni hareketleri anons etmek üzere sahnededir (24) . O kendini beğenmiş bir şekilde kendinden emin ve dinleyicilere, onları küçümseyerek bakmaktadır. Öte yandan , küçük bir çocuk perdenin altından gizlice dinleyicilere bakmaktadır (25) . Bu "The Savoy" 'un vitrindeki yeni sanatçıyı temsil etmektedir. Zatlin'e göre ; onun çıplaklığının gösterdiği gibi bu genç sanatçı, henüz maddi güce sahip değildir fakat dinleyicileri ve onlara tepeden bakan John Bull'u görmektedir ve sanat hala perdenin arkasında gizlenmektedir (26) . Onun her iki dünya hakkındaki bilgisi böylece gizli bir güç oluşturmuştur.

"The Savoy" 'un kapağı , Beardsley'in Viktoryanların yaratıcı sanatlar ile ilgili bilgisinin olmadığını hissettiğini göstermektedir. Bunun sonucunda, yaygın Viktoryan sanatında otoriteyi elinde tutanları eleştirerek, sanat dünyasındaki Viktoryan görüşlere karşı çıkmıştır. Bearsley'e göre yeni sanatçı etrafındaki dünyanın daha çok farkındadır ve bundan dolayı yakında, daha modern bir yaklaşımla , mevcut sanat otoritesinin yerini alacaktır.

Beardsley tarafından , yine de , materyalizme göre çok daha iğrenç olarak değerlendirilen ve artistik uyumu zorlayan ahlaksızlık, erkeğin cinselliği, üstünlük savaşında bir silah olarak kullanmasıdır. Onun çizimlerinin büyük çoğunluğu bu ahlaksızlığı resimlemektedir ve hiçbiri onun sonuçlarının çirkinliğini gizlemez. Bu , Juvenal Satire'nin 6. sayısı için hazırlanmış " Juvenal Scourging Woman " isimli çizimde görülmektedir.

Lord Leighton gibi bazı Viktoryan sanatçılar erkeğin cinsel üstünlüğünü bedensel olarak resmederken Beardsley, şehvet iması olmaksızın acımasız bir mizansen yaratır (27) .

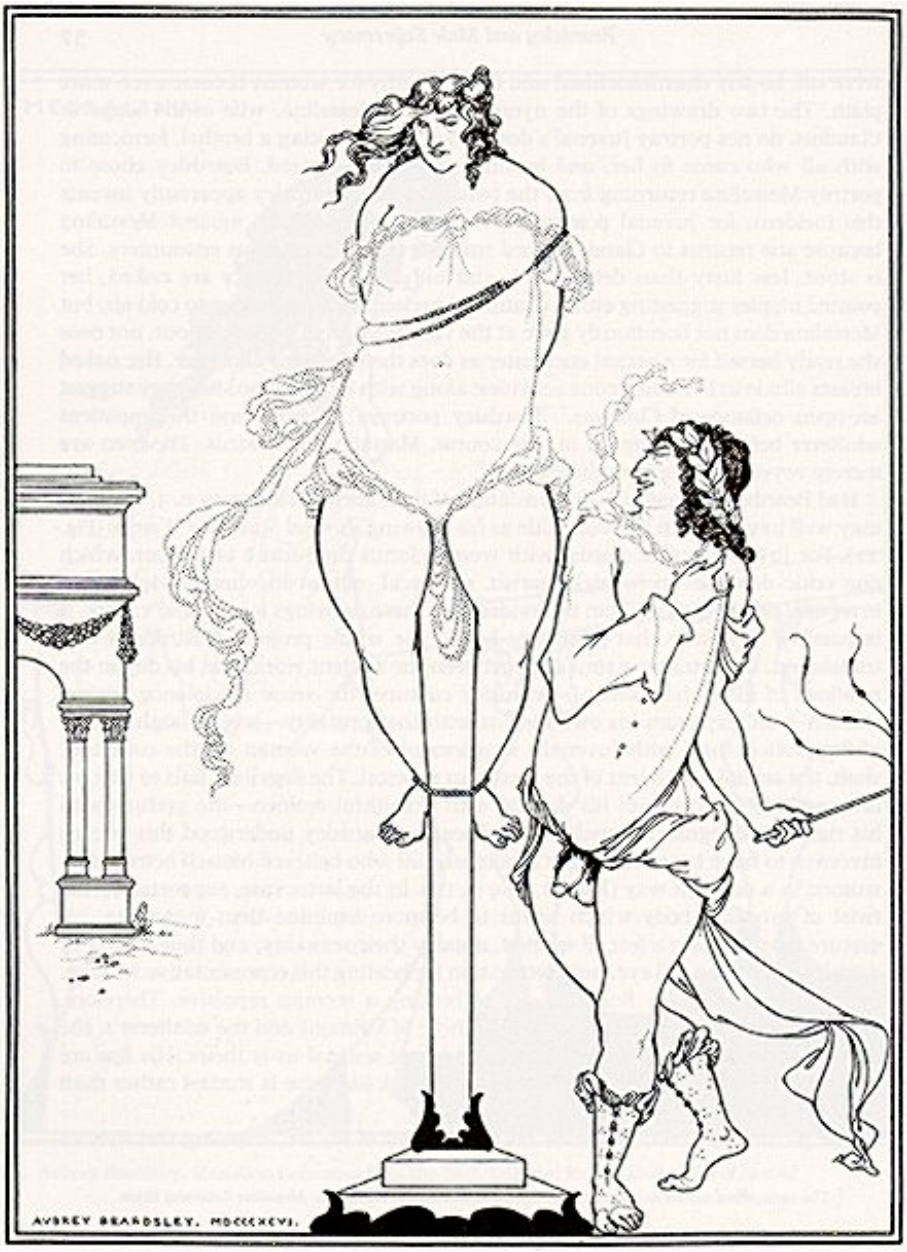

Ne genç ne de güzel olan bir kadın , ırza geçmenin müstehcenliğiyle bir sütun gövdesi , kadının heykel gibi de sergilendiği bir kaide üzerinde kazığa oturtulmuştur. Bu pozisyon , kadını bir kaide üzerine koyan Viktoryan ideallerini de anımsatsa da çizimde kadın, isteği dışında bağlıdır. Zatlin şöyle yazmaktadır. : Heykel işkence hareketi veya birine tapınmayı temsil etse de , O, bireysel insandan ziyade bir soyutlamadır (28). Bu çizim, kadının soyutlanmasının doğasında olan tehlikeleri ifade etmektedir. Bu , erkeğin kadını soyutlaması, kadının anatomisini ve kişiliğini inkar etmesi , ve böylece , onları barbarlığın hedefi yapmasıdır.

Viktoryan ahlaksızlığına ilişkin eleştirileri vasıtasıyla Beardsley , Viktoryan toplumunun ataerkil ve ikiyüzlü düzenine alternatif bir bakış açısı sunar. Beardsley , fantatisk ve grotesk desenlerinin çoğunda, cinsel sınırların belirsizleştği ve kadınların cinsel , güçlü ve agresif olarak tarif edildiği bir dünya yaratır. Bu, Beardsley 'in sanatında çoğunlukla bulunan cinsel konuları açıklamaktadır. Diğer "Decadent" 'ler gibi Beardsley de kadını cinsel obje olarak gören ve sanatta ve edebiyatta seksi sansürleyen Viktoryan toplumsal iddalarından bıkmıştır. Tercihan kadını, Viktoryan toplumunda Yeni Kadının sembolü olarak resmeder.

Beardsley kadınının en güzel örneklerinden bazıları onun Salome çizimlerinde görülebilir. Kadın öznesinin geleneksel olarak materyalizmin erkek ahlaksızlığını , şehvet ve bir egemen olma arzusunu ifade ettiği bu çizimler , cinsiyetler arası eşitliğe çarpıtılmış bir bakışı portreler. " The Eyes of Herod" " The Stomach Dance" ve " The Climax " isimli üç çizimde , Salome'nin davranışları açıkça kadınsı değildir.

"The Eyes of Herod " " The Stomach Dance" çizimlerinde Salome, John the Baptist'in başı için vücudunu teklif etmek suretiyle Herod ile pazarlık eder. Ataerkil bir toplumda vücudu onun tek pazarlık aracıdır ancak istediği şeyi alma yöntemi, onu sınırlayan toplumsal geleneklere açık bir meydan okumadır (29).

Zatlin şöyle yazar ; Salome'nin ters olarak değerlendirilen gözünün karalığı sayesinde bu resimler, Viktoryanlar için , onun öç alma arzusundan ve bunu başarmak için erkeksi rolü uygun bulmasından kaynaklanan şeyin bir çarpıtma olduğunu göstermektedir (30). Salome cinselliğini kullansa bile harekete geçirilemez. O , ataerkil toplum düzeni ile güçlü mücadelede erkeksi bir rol takınmaktadır.

Salome çizimleri Yeni Kadın ile ilgili Viktoryan kaygılarını ve gizli korkuları resmetmektedir. Örneğin Salome, aşırı huysuz , sapık olarak betimlenmektedir. Onun hareketlerinin çoğu erkeksidir ve çekici, cazip değildir, sekse düşkünlüğü tasarlanmıştır ve onun dürdüleri onların mizacında kötüdür. Bu , çoğu Viktoryan erkeğinin, kadın hareketlerinin amaçlarının hepsi elde edildiği zaman ortaya çıkacak kadını nasıl hissettiklerini göstermektedir. Çünkü erkek egemenliği ve üstünlüğüne bu hareket tarafından karşı çıkılmakta, meydan okunmakta , erkekler bilinçaltından onların toplumsal düzenlerinin aynı derecede baskıcı kadın egemenliği sistemi ile yer değiştireceğinden korkmaktadırlar. Sonuç olarak ,

bu korkular , kendilerini , Salome'yi kadın canavar göstererek ifade etmektedirler.

Beardsley , kadınları , anne rollerini yerine getirmeye istekli olmayan bir biçimde de betimlemiştir. Bu , bütün kadınların , doğal olarak, annelik rollerine uymaları ve çocuk doğurmaktan ve onları yetiştirmekten hoşlanmalarının umulduğu Viktoryan annelik idealine meydan okumadır. Bununla birlikte , Beardsley, birçok Viktoryan kadınının doğum sırasında ölümlerinin fazlalığı nedeniyle hamilelikten korktuklarının da farkındadır. Bu korkuya karşılık vermek üzere Beardsley bir dizi ceninli kadın çizimi yapmıştır (31) .

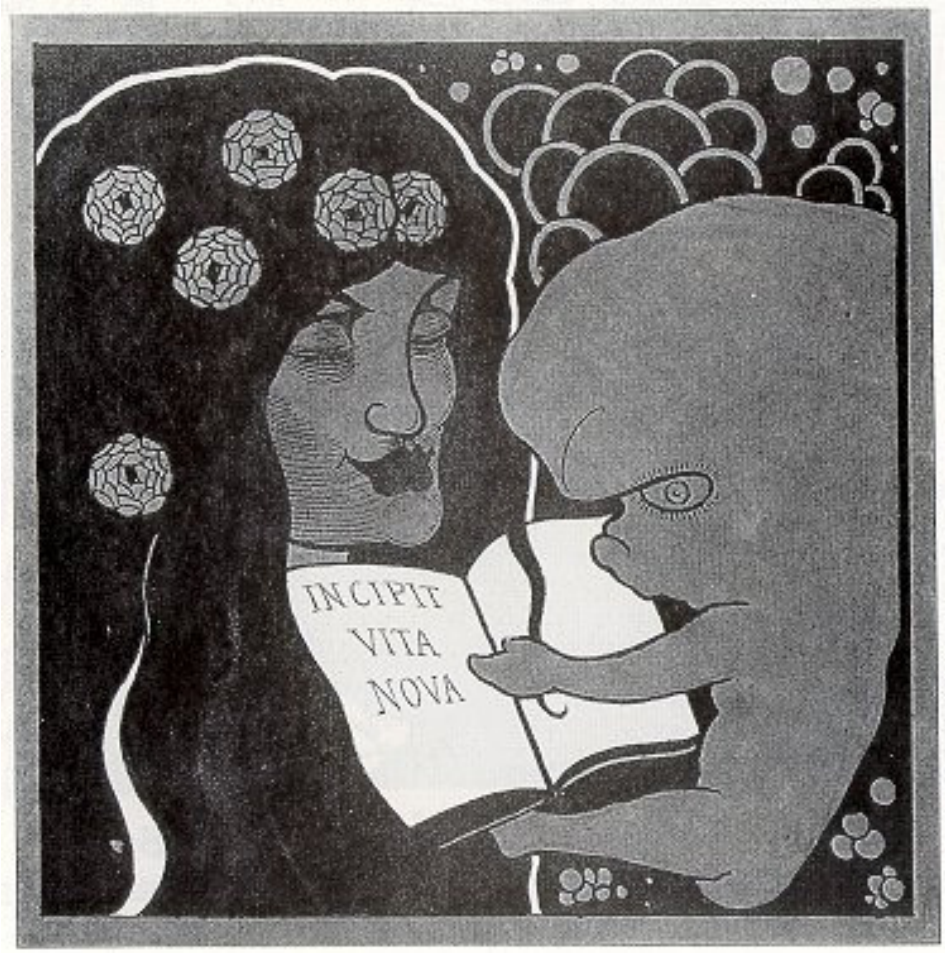

Bu resimlerin hepsinde , ceninler minik canavarları andırmaktadır ve kadınlar anne olmalarında sınırlı sevinç ifade eder gözükmektedirler.

Beardsley onun en şok edici çizimlerinde kadınları, cinsel ihtiyaçlarından ve vücutlarından, açıkça, utanmaz şekilde

betimlemiştir. Çizimlerinin bazıları kadınları, mastürbasyon yapıyor izlenimi verecek bir şekilde sırtları dönük olarak göstermiştir.

"Two Athenian Women in Distress" isimli bu çizimde iki kadın açıkça mastürbasyon yapmaktadır. Bu çizim , her nasılsa , açık müstehcenliği gerekçesiyle 1857 Sansür Yasası tarafından yasaklanmıştır (32) .

Beardsley, Viktoryan toplumundaki lezbiyenliği göstererek daha ileri gider. "Black Cafe" isimli çiziminde , iki kadın bir cafe masasında oturmaktadır.

Kadınlardan biri , herhangi birinin bakıp bakmadığını görmek ister gibi , yan tarafa kısa bakışlar atarken, diğeri cinsel bir hareket yapacağı izlenimi verecek bir şekilde arkadaşının eteğine doğru elini uzatırken , yüzleri henüz herhangi bir çoşku , heyecan göstermez (33) . Kadın homoseksüelliğinin bu onayı , kadınların herhangi bir çeşit cinsel arzuya sahip olacağına inanmadığından dolayı kadınları yakın arkadaş kabul eden , erken Viktoryan dönemi anlayışı ile çelişir .

Beardsley çizimlerinde , Viktoryan döneminin aşırı namuslu geçinen dar görüşlülüğü ile alay eden bir cinsellik sunar ve cinsel özellikleri keşfetmede tam özgürlüğü savunur. Beardsley , idealize edilmemiş çıplak vücut çizimleri ve grotesk ve oldukça tuhaf sitili ile Viktoryanları şok etmiştir. Bununla birlikte , çizimleri kadına iftira etmemiş ve onu belirli bir şekilde zina yaparken göstermemiştir. Bu nedenlerden dolayı, Beardsley'in sanatı , pornografik' den ziyade erotik olarak sınıflandırılabilir.

Aubrey Beardsley'in çizimleri ayrıca Viktoryan toplumunun önemli bir "Fin de Siecle" eleştiridir. O , her şeye rağmen , "Decadence" sürecince önemli bir lider ve "Art Nouveau" içinde bir yenilikçidir. Onun sanatı Viktoryan toplumuna yönelik en fantastik ve en şok edici eleştirilerden biri olarak göze çarpar. Belirli bir kesime hitap eden ve oldukça sembolik çizimleri vasıtasıyla Beardsley, Viktoryan ataerkil toplum düzeninin iki yüzlülüğünü göstermiştir. Viktoryan toplumu , Beardsley' in cinsel özgürlüğü desteklemesi ve toplumun hassas noktalarını karıştırması nedeniyle , onun sanatını anlaşmazlığa neden olan , ihtilaflı şeklinde etiketlemiştir. Buna rağmen , bu , onun münakaşasının en kuvvetli nedeni değildir. Viktoryanları baskı altında tutmak için , Beardsley'in en tehlikeli silahı onun zekiliğidir. Onun çizimlerinde, onlar , onların en gizli arzularının ve kaygılarının görsel simgelerini görülebiliyordu.

<u>Dipnotlar</u>

1 Donald Read, *England 1868-1914* (New York: Longman, 1979) p. 211.

2 Read, p. 271.

3 Read, p. 275.

4 Ian Fletcher, *Aubrey Beardsley* (Boston: Twayne Publishers, 1987) p. 66.

5 Peter Selz, *Art Nouveau: Art and Design at the Turn of the Century* (New York: The Museum of Modem Art, 1975) p. 8.

6 Read, p. 272.

7 Fletcher, p. 66.

8 Linda Gertner Zatlin, *Aubrey Beardsley and Victorian Sexual Politics* (New York: Oxford University Press, 1990) p. 12.

9 Ibid.

10 Fletcher, p. 57.

11 Selz, p. 7.

12 Selz, p. 9.

13 Selz, p. 10.

14 Fletcher, p. 57.

15 Ibid.

16 Miriam J. Benkovitz, *Aubrey Beardsley: An Account of His Life* (New York: Putnam, 1981) p. 84.

17 Benkovitz, p. 84.

18 Benkovitz, p. 87.

19 Benkovitz, pp. 80-121.

20 Benkovitz, p. 122.

21 Zatlin, p. 35.

22 Benkovitz, p. 66.

23 Zatlin, p. 37.

24 Zatlin, p. 42.

25 Ibid.

26 Zatlin, p. 43.

27 Zatlin, p. 59.

28 Ibid.

29 Zatlin, p. 94.

30 Ibid.

31 Ibid.

32 Zatlin, p. 111.

33 Zatlin, p. 114.